

Innspill til Barnevernsutvalget fra enkeltpersoner

Barnevernsutvalget har mottatt innspill fra en rekke enkeltpersoner, både via hjemmesiden og på e-post. De fleste er foreldre som har, i hovedsak negativ, erfaring med barnevernet. Noen få er voksne som har erfaringer fra barnevernet fra egen barndom. Det er også kommet innspill fra fagpersoner som på ulike måter er i kontakt med barnevernet.

Fordi mange av innspillene inneholder beskrivelser av egne opplevelser og erfaringer med barnevernet, publiseres de ikke på utvalgets hjemmeside. Innspillene er istedenfor systematisert og oppsummeres anonymt i dette notatet. Innspillenes budskap er kategorisert i temaene *holdninger*, *kompetanse*, *handling* og *system*. Til slutt oppsummeres innspill som ikke nødvendigvis passer inn i disse kategoriene. Oppsummeringen er basert på om lag 50 innspill mottatt i perioden juni 2021-januar 2022. Oversikten vil oppdateres med jevne mellomrom.

Holdninger

Om barnevernets holdninger er det kommet innspill om at man mener at

- det er vanskelig å bli hørt av barnevernet. Dette tas opp av flere. Det fremkommer også at barnevernet oppleves som lite villig til å lytte og revurdere egne oppfatninger, også når innspill kommer fra fagpersoner.
- barnevernet synser, kommer med usannsynlige begrunnelser, omskriver fakta og ved henleggelse insinuerer at det fremdeles er bekymring. Dette tas opp av flere.
- barnevernet mangler respekt for familieliv og religion.
- barnevernet er arrogant, mangler medmenneskelighet og forståelse, har et holdningsproblem og ukultur, og bruker hersketeknikker. Det oppleves også at saksbehandlere i barnevernet er aggressive og mangler empati
- barnevernet utelukkende opererer som en kontrollinstans, med lite vilje til å se etter ressurser hos foreldrene, samarbeide med dem og hjelpe.
- barns uttalelser tillegges mer vekt enn foreldres og foreldres kompetanse om barna tillegges ikke vekt.

Kompetanse

Om barnevernets kompetanse har det kommet innspill om behov for høyere kompetanse om

- forvaltningspraksis, herunder forvaltningsloven og offentlighetsloven. Flere tar opp dette.
- barneloven.
- psykologi
- vurdering av samspill, tilknytning, foreldreferdigheter og kriseatferd.
- psykisk helse
- barn
- konflikthåndtering

Handling

Om barnevernets handlinger har det kommet innspill om at barnevernet

- tar barn ut av hjemmet uten hjemmel i lov og uten at det tas hensyn til faglige vurderinger.
- fatter vedtak gjort på bakgrunn av foreldrenes fortid og gjør feil i vurderinger av foreldres fungering.

- ikke vurderer gjenforening, ikke lager planer for tilbakeføring og ikke gjør løpende vurderinger av foreldrenes situasjon.
- ikke gir foreldrene god nok informasjon. Dette er det flere som tar opp.
- ikke gjennomfører behovsanalyser.
- bryter taushetsplikten
- eksponerer barn for foreldres traumer
- gjør feil i saksbehandlingen og saksbehandlingstiden er for lang. Dette tas opp av flere.
- holder pårørende utenfor barnets liv og ikke kommuniserer med foreldrene.
- ikke gir foreldre veiledning i hva som skal til for at omsorgen skal bli bedre.
- ikke har gode nok metoder for å snakke med barn og i samtaler med barn jobber for å få frem "ønsket" resultat.
- begår lovbrudd, herunder brudd på menneskerettighetene.
- konstruerer saker og diagnoser.
- gir fosterhjem mer oppfølging og støtte enn biologiske foreldre.
- arbeider for lite med å finne riktig hjelpetiltak. Det prioriteres å jobbe med omsorgsovertakelse.
- barnevernet og kommunepsykologer besøker barnehager og skoler og oppfordrer til at den minste bekymring skal meldes barnevernet.

Det har i tillegg blitt vist til at sakkyndige og hjelpetjenester utenfor barnevernet har en annen forståelse, større faglighet og medmenneskelighet.

Om institusjonstiltak er det kommet innspill om at det ikke settes inn tiltak for å løse konflikter mellom barnet som bor på institusjon og familien.

Om fylkesnemnda er det spilt inn at:

- retten til kontradiksjon ikke blir overholdt.
- foreldre blir kritisert for å ta opp igjen spørsmål om samvær.
- udokumenterte påstander legges til grunn for vedtakene.
- uskyldhetspresumpsjonen ikke respekteres.

Andre temaer som er nevnt:

- Politibruk.
- At politiet tar barnevernets side og beskytter barnevernet
- "Vonde" akutt plasseringer.
- Ensidig negative vurderinger fra sakkyndige
- Vold mot barn i fosterhjem.

Det er videre vist til at barnevernet må:

- prøve alt av hjelpetiltak før omsorgsovertakelse
- følge menneskerettigheter, lover, regler og særlig forvaltningsloven.
- reparere EMD-avgjørelser og saker som ikke kommer til EMD.
- bli tydeligere på hva en forelder må endre på for å få barnet hjem igjen etter en omsorgsovertagelse, ikke bare overlate dette til familievernkontoret.

System

Om barnevernssystemet er det påpekt følgende utfordringer ved barnevernets førstelinje:

- Manglende innsyn.
- Fiktive bekymringsmeldinger og at terskelen for bekymringsmeldinger utgjør en risiko for rettssikkerheten.
- Familiære forhold innad i barnevernet.
- Barnevernet har suveren rett til å gjennomføre undersøkelsessak, uten juridisk hjemmel eller saklig/faglig dokumentert grunnlag. Familier har ikke rett til å bli informert, og man har dermed heller ingen reell kontradiksjonsmulighet og således ingen rettssikkerhet.
- Det er vanskelig å få erstatning for feil gjort av barnevernet.
- Barnevernets dobbeltrolle. Dette tas opp av flere.
- Nedleggelsen av barnevernsnemnda i kommunen gjorde at administrasjonen fikk det fulle ansvaret uten tilsyn innad i kommunen.
- Fritt frem for "halvstuderte røvere" å utfolde seg, både i private foretak og som offentlig tilsatte. Folkevalgte "snur seg vekk".
- Det mangler adekvate hjelpetiltak.
- I alle andre sammenhenger er man uskyldig til det motsatte er bevist. I barnevernet er det motsatt, og det er vanskelig å bevise at man er uskyldig fordi barnevernet både etterforsker, vurderer, produserer sakspapirer, tolker og dømmer.
- For lite tid til å forsvare seg i nemnds- og domstolssaker.

Andre temaer som er nevnt:

- Foreldre har svake rettigheter.
- Indirekte tvang ved bruk av sentre for foreldre og barn.
- Norge ønsker ikke rydde opp etter EMD-sakene.
- Problematisk at ulike lover legger til grunn ulike myndighetsalder. Det forsterkes av at samarbeid mellom barnevernet og øvrige sektor er altfor dårlig.
- Tilsyn fra kontrollorganene, som statsforvalterne, får ingen konsekvenser for de det føres tilsyn med. Systemet er også uoversiktlig og uforutsigbart.
- Barn på institusjon opplever ikke gode klageprosesser.
- Ansvarsdeling mellom politi og barnevern i saker som omhandler vold (avhør og politiets undersøkelsesarbeid).
- Sakkyndiges manglende uavhengighet og dobbeltrollen de kan ha i barnevernstjenestene og nemnda.

Det er foreslått at:

- De ansatte i barnevernet må kvalitetssikres med personlighetstest.
- Det må være et overordnet prinsipp at barna skal være i familien. Barnevernet må ha fokus på barnas beste ut fra menneskerettighetene og ikke norsk standard. Det bør være like «alvorlig» at barn fjernes fra sine hjem uten tilstrekkelig grunn, som at barn utsettes for omsorgssvikt.
- Alle barn i barnevernet får advokat.
- Foreldre har rett til å få prøvd sin sak uavhengig av foreldreansvar og bosted så lenge de er biologiske foreldre.
- Det innføres en felles erstatningsordning for tidligere barnevernsbarn.
- Det burde være påbud om at en først skal forsøke samtaleprosess før det blir en rettssak.
- Sakkyndige må være uavhengige.

- Antall menn må økes og det må være mer tverrfaglighet.
- Jurister bør lede barneverntjenester.
- Barnevernet og enkeltpersoner bør kunne straffes når det skjer lovbrudd, og det burde i slike saker bli enklere for foreldrene å få barna til tilbake og samvær økes.
- Fri rettshjelp i undersøkelsessaker.
- Ny klageordning lik diskrimineringsnemda, også her med fri rettshjelp.
- Bedre systemer for internkontroll i barnevernet, som f.eks. dedikerte "ombud" eller "controllere" som sørger for korrigerende av saksdokumenter.
- Det bør gjøres endringer i nasjonal portal for bekymringsmeldinger, ved at det kreves bekreftelse for at man har innhentet samtykke og juridisk begrunnelse for at det ev. ikke er innhentet samtykke.
- Det gjøres lyd- og bildeopptak av rettssaker som omhandler barn.
- Barnevernet ikke skal kunne blande seg i barnelovsaker.

Flere har i tillegg foreslått ulike former for omorganisering av barnevernet:

- Barnevernet må deles; hjelp i kommunen og tvang i staten.
- Barnevernet må legges ned. Politiet kan ta seg av tvang ved straffbare saker og andre instanser kan stå for de mindre inngripende tiltakene.
- Barnevernstjenesten må fratras muligheten til å treffe akuttvedtak og "saksbehandling" for nemnda. Hjelp og støtte skal være barnevernets oppgave.
- Fylkesnemnda må erstattes med en forvaltningsdomstol, alternativt at sak går rett til tingretten.

Andre innspill

- Beskrivelser av at ungdom "falskt anklager" familien overfor barnevernet, og foreldres situasjon når politiet henlegger mens barnet fortsatt påstår at det er utsatt for vold. Barnevernet lar ikke barnet trekke sine tidligere påstander.
- Problematikk rundt eks-partnere som bevisst utnytter systemet for å straffe den andre forelderen samt barns rett til beskyttelse mot egne gjerninger/utsagn som kan være misledende, eller ev. påvirket av den ene forelderen for igjen å sverte andre.
- Det har skjedd store endringer i negativ retning i barnevernet siden 1990-tallet. Det er utstrakt frykt for barnevernet hos foreldre.
- Bekymringsmeldinger som oppleves trakasserende.